

بررسی عددی تاثیر محرك الکتروهیدرودینامیک بر میدان جریان و دما بر روی پله پسرور

کامران مستجیری عبید^۱، نیما امانی فرد^{۲*}، حامد محمد دیلمی^۳

- ۱- دانشجوی دکترا، مهندسی مکانیک، دانشگاه گیلان، رشت
  - ۲- دانشیار، مهندسی مکانیک، دانشگاه گیلان، رشت
  - ۳- استادیار، مهندسی مکانیک، دانشکده فنی و مهندسی شرق گیلان، دانشگاه گیلان، رودسر
- * رشت، صندوق پستی 3756 namanif@guilan.ac.ir

چکیده

در مقاله حاضر، میدان جریان و دما بر روی یک پله پسرور تحت تاثیر محرك الکتروهیدرودینامیکی در شرایط دو بعدی، آشفته، غیرقابل تراکم و پایدار به صورت عددی مورد تحلیل قرار گرفته است. هوا به عنوان سیال عامل در فرآیند خنک کاری پله پسرور استفاده شده است. میدان الکتریکی به وسیله یک الکترود سیمی و با اعمال ولتاژ بالا جریان مستقیم ایجاد می شود. مدل سازی عددی با روش حجم محدود و بر اساس حل معادلات میدان الکتریکی، جریان و انرژی می باشد. در ابتدا تابع عددی با نتایج تحریث برای یک کانال مسطح مقایسه شده که از تطابیق مناسبی برخوردار می باشد. سپس تاثیر بارامترهای مختلف از قبل شاعع الکترود تزریق کننده، ولتاژ جریان و مکان قرارگیری الکترود تزریق کننده بر ضریب انتقال حرارت مورد ارزیابی قرار گرفته است. نتایج نشان می دهد که در شاعع الکترود تزریق کننده کوچکتر، رینولدزهای پایین تر و ولتاژهای بالاتر اعمال میدان الکتریکی تاثیر بهسازی در افزایش انتقال حرارت دارد. علاوه بر این کاهش زاویه قرارگیری الکترود تزریق کننده به حول چشمگیری باعث افزایش انتقال حرارت می شود. در عین حال می توان دریافت که بین زوایای مختلف قرارگیری محل الکترود تزریق کننده یک روند یافتن مکان بهینه قابل مشاهده است.

اطلاعات مقاله

مقاله پژوهشی کامل
دریافت: ۰۳ دی ۱۳۹۳
پذیرش: ۰۸ بهمن ۱۳۹۳
ارائه در سایت: ۱۵ بهمن ۱۳۹۳
کلید واژگان:
انتقال حرارت جابجاگی اجرایی
پله پسرور
الکتروهیدرودینامیک
بررسی عددی

Numerical investigation of flow and temperature field on the backward-facing step affected by Electrohydrodynamic actuator

Kamran Mostajiri Abid¹, Nima Amanifard^{2*}, Hamed Mohaddes Deylami³

1- Department of Mechanical Engineering, University of Guilan, Rasht, Iran

2- Department of Mechanical Engineering, University of Guilan, Rasht, Iran

3- Faculty of Technology and Engineering, East of Guilan, University of Guilan, Rudsar, Iran

* P.O.B. 3756 Rasht, Iran, namanif@guilan.ac.ir

ARTICLE INFORMATION

Original Research Paper

Received 24 December 2014

Accepted 28 January 2015

Available Online 04 February 2015

Keywords:

Forced Convection Heat Transfer

Backward-Facing Step

Electrohydrodynamic

Numerical Investigation

ABSTRACT

In this paper, the flow and temperature fields affected by electrohydrodynamic actuator are numerically investigated for the incompressible, turbulent, and steady flow over a backward-facing step. Air is used as working fluid in heated backward-facing step cooling process. The electric field is generated by the wire electrode charged with DC high voltage. The numerical modeling is based for solving electric, flow, and energy equations with finite volume approach. The computed results are firstly compared with the experimental data in case of rectangular flat channel and the results agree very well. Then the effect of different parameters such as the radius of the wire, applied voltage, Reynolds number, and the wire position on the heat transfer coefficient is evaluated. The results show that the heat transfer coefficient with the presence of electric field increases with the applied voltage but decreases when the Reynolds number and the radius of the wire are augmented. Moreover, reduction of emitting electrode angle can significantly effect on the heat transfer enhancement. In consequence, one may able to find an optimum place for the emitting electrode position.

بیشینه از اهمیت بالایی برخوردار می باشد. همچنین به دلیل وجود ناحیه

کمینه تنش برشی و بیشینه نرخ انتقال حرارت در نزدیکی جریان برگشتی و وجود نقطه ای در گوش پله پسرور که در آن کمینه نرخ انتقال حرارت رخ می دهد، این هندسه همواره مورد توجه محققین قرار گرفته است.

در سال 2002 نای و آرمی [1] اثرات ارتفاع پله را روی ضریب انتقال حرارت و توزیع سرعت در کانالهای سه بعدی با پله قائم، به صورت عددی مورد بررسی قرار دادند. آنها نشان دادند که با افزایش ارتفاع پله، مقدار ناسلت

-1 مقدمه

جدایی جریان و ایجاد جریان برگشتی به دلیل تغییرات ناگهانی در هندسه کانال در بسیاری از کاربردهای مهندسی رخ می دهد. یکی از معروف ترین مدل ها به منظور بررسی جریان و انتقال حرارت تحت شرایط مختلف، مدل پله پسرور^۱ می باشد. مطالعه جریان جابجاگی اجرایی و انتقال حرارت بر روی پله پسرور به دلیل ایجاد مناطق بازگردشی و تشکیل مناطق با انرژی کمینه و

1- Backward-facing step

Please cite this article using:

K. Mostajiri Abid, N. Amanifard, H. Mohaddes Deylami, Numerical investigation of flow and temperature field on the backward-facing step affected by Electrohydrodynamic actuator, *Modares Mechanical Engineering*, Vol. 15, No. 3, pp. 231-238, 2015 (In Persian)

برای ارجاع به این مقاله از عبارت ذیل استفاده نمایید:

K. Mostajiri Abid, N. Amanifard, H. Mohaddes Deylami, Numerical investigation of flow and temperature field on the backward-facing step affected by Electrohydrodynamic

تجربی افزایش انتقال حرارت جابجایی اجباری با استفاده از تخلیه کرونا در جریان‌های لایه‌ای و آشفته درون لوله‌ها پرداختند. نتایج آنها حاکی از آن بود که در محدوده جریان‌های کاملاً لایه‌ای، $Re \leq 2500$ ، استفاده از $1500 \leq Re \leq 2000$ و $5000 \leq Re \leq 20000$ اکترود سیمی و در محدوده جریان‌های گذرا و آشفته $2000 \leq Re \leq 215%$ در $Re = 2000$ را با استفاده از دو اکترود سیمی، $Re = 3000$ گزارش شد. علاوه بر این، نتیجه مهم تحقیق آنها این بود که به ازای بیشینه مقدار تخلیه کرونا در ولتاژ آستانه شکست عایق، نواحی بازگردشی حاصل از جریان ثانویه به شدت کاهش یافته و منجر به افت عملکرد حرارتی پدیده EHD می‌گردد.

کاسایاپاناند و کیاتسیریرات [9] افزایش انتقال حرارت جابجایی اجباری حاصل از اعمال روش EHD در یک کanal موجی شکل را به صورت عددی بررسی نمودند. آنها با در نظر گرفتن یک هندسه مطالعاتی به صورت موج دار و استفاده از شبیه‌سازی عددی با تغییر تعداد و فاصله اکترودها ضمن یافتن آرایش بهینه برای افزایش انتقال حرارت به این نتیجه رسیدند که کاهش عدد رینولز، افزایش تعداد و دامنه نوسان‌های دیواره و افزایش دمای دیواره موجی شکل، عوامل مثبتی در تأثیر روش EHD می‌باشند. همچنین در آرایش بهینه اکترودها، به علت سرعت بالای جریان در اطراف دیواره موجی شکل، ضریب بازدارنده متوسط بیشترین مقدار را نسبت به آرایش‌های دیگر دارا می‌باشد. احمدو و هاوت [10] به صورت عددی و با استفاده از روش المان محدود، به حل معادلات الکتریکی و معادلات جریان آشفته پرداختند. آنها در تحقیق خود ابتدا از یک اکترود برای تحلیل پارامترهای مختلف استفاده نمودند و به این نتیجه دست یافتند که افزایش تعداد اکترودها باعث افزایش انتقال حرارت نمی‌شود، بلکه به فاصله اکترودها از یکدیگر و فاصله از صفحه متصل به زمین نیز بستگی دارد. در حقیقت در شرایط چند اکترود، با ایجاد پدیده مانع حرارتی، افزایش انتقال حرارت نسبت به حالت تک اکترود کاهش می‌باشد. همچنین آنها در تحلیل عددی خود نشان دادند که باز اکترودی هر اکترود تحت تاثیر اکترودهای دیگر قرار می‌گیرد.

علم‌قلیلو و اسماعیل‌زاده [11] مشخصه‌های انتقال حرارت و هیدرودینامیک جریان‌های اجباری داخل یک کanal همراه با موانع مستطیلی مستقر در کف آن در حضور میدان الکتریکی ولتاژ بالا به صورت تجزیی بررسی نمودند. آنها با ساخت یک منطقه مطالعاتی و قرار دادن منابع گرمایی در داخل موانع، برای افزایش انتقال حرارت جابجایی از سه روش غیر فعال، فعلی و ترکیبی استفاده نمودند. مطالعه آنها نشان داد که روش غیر فعال، در آرایش زیگزاگی سوراخ‌ها نزدیک دیواره موانع و اعداد رینولز بالا موثرتر می‌باشد. در این حالت حداکثر افزایش آهنگ انتقال حرارت متوسط و موضعی به ترتیب برابر 600% و 1268% گزارش شد. اما تأثیر روش فعلی EHD و روش ترکیبی در اعداد رینولز پایین ($Re = 500$) بیشتر می‌باشد. همچنین حداکثر افزایش آهنگ انتقال حرارت متوسط و موضعی در حالت استفاده از روش EHD به ترتیب برابر 163% و 402% و در حالت استفاده از روش ترکیبی به ترتیب برابر 206% و 676% می‌باشد. دیلمی و همکاران [12] به صورت عددی تاثیر محرك الکتروهیدرودینامیک بر انتقال حرارت اجباری را در داخل کanal مسطح برای جریان آشفته بررسی نمودند. آنها نشان دادند که EHD در رینولزهای پایین‌تر، شعاع اکترود تزریق کننده کوچکتر و ولتاژهای بالاتر تاثیر بسزایی در افزایش ضریب انتقال حرارت دارد. آنها همچنین تاثیر

افزایش می‌یابد و کمینه مقدار ناسلت در گوشه پایینی پله رخ می‌دهد. در سال 2003، آرملى و همکاران [2] به صورت تجزیی مشخصه‌های جریان سه بعدی در داخل یک کanal با پله قائم را به ازای رینولزهای مختلف مورد بررسی قرار دادند. نتایج آنها حاکی از آن است که در عدد رینولز کوچکتر از 98/5 هیچ ناحیه چرخشی در مجاورت دیواره وجود ندارد. همچنین آنها نشان دادند که در حوالی عدد رینولز 190، در ناحیه کوچکی در گوشه بالای دیواره جانبی، گردابه آشکار می‌شود که این ناحیه به لحاظ اندازه، با افزایش عدد رینولز، افزایش می‌یابد. ارتورک [3] در سال 2008، توزیع سرعت در داخل کanal‌های دو بعدی را به ازای رینولزهای بسیار بالا و به صورت عددی بررسی نمود و نشان داد که دمش باعث افزایش تولید آنتروپی و مکش باعث کاهش تولید آنتروپی می‌شود.

همان‌گونه که اشاره شد در انبساط ناگهانی به دلیل تشکیل نقطه‌ای که کمینه انتقال حرارت در آن رخ می‌دهد [2]، ضریب عملکرد حرارتی کاهش می‌باید. برای از بین بردن این نقاط کمینه و افزایش انتقال حرارت روش‌های مختلفی وجود دارد. شائزده روش مختلف برای افزایش انتقال حرارت جابجایی توسط برگلز و همکاران [7-5] در سال‌های 1983، 1991 و 1995 معرفی شده‌اند که می‌توانند در دو گروه عمده روش‌های غیرفعال و فعل طبقه‌بندی شوند. وجه تمایز اولیه روش‌های مختلف افزایش انتقال حرارت جابجایی این است که برخلاف روش‌های فعل، روش‌های غیرفعال به اعمال توان خارجی نیازی ندارند. همچنین اساس روش‌های غیرفعال برای جذب تغییر یا جاسازی ابزارهای اضافی در هندسه سطوح و یا افزودن موادی به سیال می‌باشد. به جز سطوح گسترش یافته که سطح انتقال حرارت موثر را افزایش می‌دهند، بقیه روش‌های غیرفعال در اثر آشفته کردن یا تغییر رفتار جریان، ضریب انتقال حرارت را افزایش می‌دهند که این امر با افزایش افت فشار نیز همراه می‌باشد. در روش‌های فعل، اعمال نیروهای خارجی بر سیال موجب تغییر میدان جریان سیال و افزایش نرخ انتقال حرارت می‌شود.

یکی از روش‌های فعل جهت افزایش انتقال حرارت، استفاده از میدان الکتریکی ایجاد شده توسط یک منبع ولتاژ بالا می‌باشد. در این روش با اعمال میدان الکتریکی ولتاژ بالا و در نتیجه یونیزاسیون سیال دی الکتریک اطراف اکترود ولتاژ بالا و حرکت این یون‌ها به سمت اکترود ولتاژ پایین، جریان ثانویه‌ای در سیال تولید می‌شود که به این پدیده الکتروهیدرودینامیک (EHD) می‌گویند. در این پدیده با انتقال مومنتم به جریان اولیه درون کanal و برهم زدن الگوی آن توسط گردابه‌های ایجاد شده، لایه مزدی حرارتی و هیدرودینامیکی تحت تاثیر قرار می‌گیرند و این امر باعث افزایش انتقال حرارت در کanal‌ها می‌شود. اخیراً انتقال حرارت اجباری در کanal‌ها تحت تاثیر باد کرونا به دلیل کاربرد این پدیده در زمینه افزایش انتقال حرارت به یکی از بحث‌های مورد علاقه تبدیل شده است. روش‌های مختلفی برای افزایش انتقال حرارت در کanal‌ها وجود دارد، اما پدیده الکتروهیدرودینامیک به دلیل نداشتن ارتعاش و سر و صدا، مصرف کم و کنترل سریع جهت جریان از روش‌های پرکاربرد بهشمار می‌رود. بررسی مشخصه‌های EHD و تاثیر آن بر میدان جریان و آهنگ انتقال حرارت جابجایی در جریان‌های اجباری هوا مورد توجه محققین بسیاری قرار گرفته است. اوحدی و همکاران [8] به بررسی

3- معادلات حاکم بر میدان الکتریکی و میدان جریان

نیروی حجمی اعمال شده توسط میدان الکتریکی بر میدان جریان به صورت رابطه (1) بیان می‌شود [12]:

$$f_e = \rho_c \bar{E} - \frac{1}{2} \bar{E}^2 \nabla \varepsilon + \frac{1}{2} \nabla \left[\bar{E}^2 \rho \left(\frac{\partial \varepsilon}{\partial \rho} \right)_T \right] \quad (1)$$

در رابطه (1)، ρ_c ، ε و $\bar{E}$ به ترتیب بردار میدان الکتریکی، چگالی بار الکتریکی، ضرب گذردهی الکتریکی و چگالی سیال می‌باشند. مولفه‌های این نیرو به ترتیب از چپ به راست، نیروی کولمب، نیروی دی الکتروفورتیک و نیروی الکترواستریکشن نامیده می‌شوند. از مولفه‌های دوم و سوم نیروی حجمی پدیده الکتروهیدرودینامیک به دلیل ثابت بودن ضرب گذردهی الکتریکی و عدم تغییرات ضرب گذردهی الکتریکی با چگالی برای سیال تراکم ناپذیر هوا صرفنظر می‌شود. بنابراین تنها مولفه موثر در این پدیده، مولفه نیروی کولمب ($\rho_c \bar{E}$) خواهد بود که از حل همزمان معادلات حاکم بر میدان الکتریکی تعیین می‌شود [12].

معادلات پواسون و بقای جریان الکتریکی به عنوان معادلات حاکم بر میدان الکتریکی، به صورت روابط (2) و (3) تعریف می‌شوند [12]:

$$\nabla^2 V = -\frac{\rho_c}{\varepsilon} \quad (2)$$

$$\frac{\partial \rho_c}{\partial t} + \nabla \cdot (J) = 0 \quad (3)$$

که در این رابطه، J چگالی جریان الکتریکی به صورت رابطه (4) می‌باشد:

$$J = \rho_c \beta \bar{E} + \rho_c \bar{u} + \sigma \bar{E} - D_e \nabla \rho_c \quad (4)$$

در این رابطه β ، σ و D_e به ترتیب یون‌نیزیری هوا، ضرب قابلیت الکتریکی و ضرب پخش بار الکتریکی می‌باشند. چهار عبارت سمت راست معادله (4) به ترتیب تحرک یونی، جابجایی، هدايت الکتریکی و پخش بار الکتریکی نامیده می‌شوند. به دلیل اینکه بزرگی تحرک یونی در پدیده EHD نسبت به جابجایی، هدايت الکتریکی و پخش بار الکتریکی از مرتبه بالاتری برخوردار است، از عبارت‌های جابجایی، هدايت الکتریکی و پخش بار الکتریکی صرفنظر می‌شود.

با در نظر گرفتن رابطه بین پتانسیل الکتریکی و میدان الکتریکی ($V = -\nabla \cdot E$) و همچنین جاگذاری معادله (4) در معادله (3) معاوله (5) حاصل می‌شود:

$$\frac{\partial \rho_c}{\partial t} + \nabla \cdot (-\beta \rho_c \nabla V) = 0 \quad (5)$$

به این ترتیب معادلات (2) و (5) معادلات اساسی حاکم بر میدان الکتریکی می‌باشند که به منظور تعیین نیروی کولمب برای هر سلول به طور همزمان حل می‌شوند. به منظور حل همزمان این معادلات مشتقات پارهای جزئی و تعیین پتانسیل الکتریکی و چگالی بار الکتریکی از UDF فلوئنت² که بر پایه برنامه به زبان C می‌باشد، استفاده شده است. شایان ذکر است، پس از محاسبه نیروی الکتریکی، این نیرو به معادلات مومنتم اضافه می‌شود.

4- روش حل عددی

جهت مدلسازی آشفتگی، مدل دو معادلهای k-e استاندارد بر پایه معادلات متوضعه‌گیری شده ناویر-استوکس به کار رفته و لذا دستگاه معادلات پیوستگی، مومنتم و معادلات انتقال k و e برای جریان تحت شرایط دوبعدی،

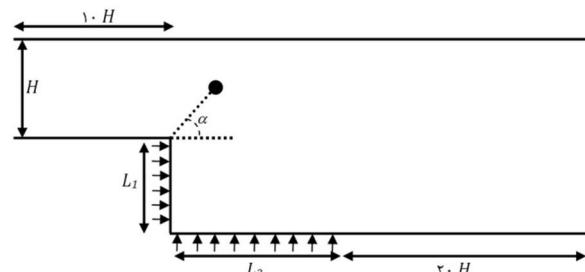
تعداد الکتروود تزریق‌کننده و نحوه آرایش الکتروود تزریق‌کننده را مورد بررسی قرار دادند و نتایج نشان داد که قدرت گردابه‌های ایجاد شده و در نتیجه افزایش انتقال حرارت وابسته به تعداد و آرایش الکتروودها می‌باشد.

در تحقیق حاضر ابتدا به بررسی تأثیر شاعع الکتروود تزریق‌کننده، عدد رینولدز و ولتاژهای اعمالی مختلف بر میدان جریان و ضرب انتقال حرارت روی یک پله پسره که در یک کانال تعییه شده، پرداخته شده و سپس تأثیر مکان قرارگیری الکتروود تزریق‌کننده بر ضرب انتقال حرارت مورد بررسی قرار گرفته است.

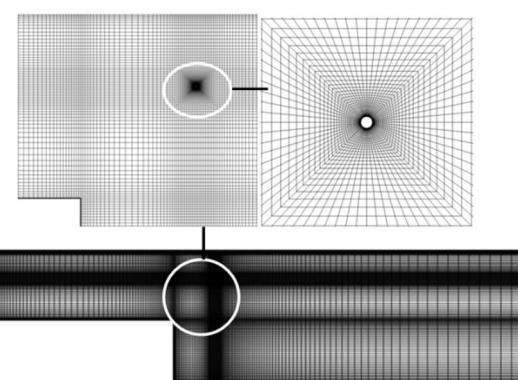
2- هندسه مسئله و شبکه محاسباتی

نمای شماتیک از هندسه دو بعدی و دامنه محاسباتی مدل مورد نظر در شکل 1 نمایش داده شده است. به منظور اطمینان از توسعه یافته‌گی جریان در خروجی کانال و برای اینکه جریان در ورودی کانال تحت تأثیر انبساط ناگهانی قرار نگیرد، طول خروجی و طول ورودی به ترتیب 20 و 10 برابر ارتفاع ورودی کانال در نظر گرفته شده است. همچنین ارتفاع کانال 5 سانتی‌متر، شاعع الکتروود تزریق‌کننده 0/2 میلی‌متر می‌باشد. ناحیه L₁ به طول 0/05 m و L₂ به طول 0/1 m تحت شار حرارتی پکنواخت در نظر گرفته شده است. زاویه α نیز به عنوان پارامتری جهت تعیین مکان قرارگیری الکتروود تزریق‌کننده می‌باشد.

طرایحی مدل هندسی و تولید شبکه محاسباتی با استفاده از نرم‌افزار گمبیت¹ انجام گرفته و شبکه به صورت سازمان یافته، غیریکنواخت و چهار وجهی می‌باشد. همچنین به منظور افزایش دقت محاسباتی در مکان‌های نزدیک دیواره، الکتروود تزریق‌کننده و لبه پله که گرادیان‌های شدید وجود دارد، از شبکه‌بندی با تراکم بیشتری استفاده شده است. در شکل 2 نمایی از شبکه محاسباتی نشان داده شده است.

شکل 1 هندسه و دامنه محاسباتی مدل

شکل 2 شبکه محاسباتی

1- Gambit

جدول 1 شرایط مرزی پتانسیل و چگالی بار الکتریکی			
جریان	پتانسیل الکتریکی	چگالی بار الکتریکی	مرز
$u = U_\infty = cte$	$\partial V / \partial x = 0$	$\partial \rho_c / \partial x = 0$	ورودی جریان
$\partial p / \partial x = 0$	$\partial V / \partial x = 0$	$\partial \rho_c / \partial x = 0$	خروجی جریان
$u = v = 0$	$V = V_0$	قانون پیک	الکترود تزریق کننده
$u = v = 0$	$V = 0$	$\partial \rho_c / \partial n = 0$	دیواره متصل به زمین
$u = v = 0$	$\partial V / \partial y = 0$	$\partial \rho_c / \partial y = 0$	دیواره بالا

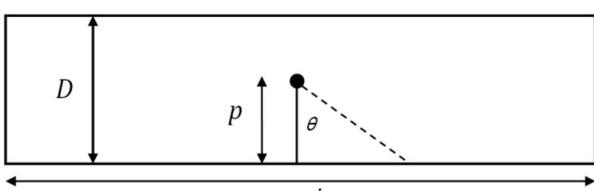
از آنجایی که شرایط مرزی برای یک مساله، با توجه به شرایط فیزیکی مطرح می‌شوند و تعداد شرایط مرزی نیز وابسته به نوع معادلات است، بنابراین تعیین شرایط مرزی برای بار الکتریکی بر روی الکترود تزریق کننده آسان نیست و با سعی و خطا قابل محاسبه است. براین اساس از فرضیه کاپتووف و قانون پیک به منظور تعیین بار الکتریکی استفاده شده است. فرضیه کاپتووف بیان می‌دارد که بعد از آستانه تخلیه کرونا، میدان الکتریکی با افزایش ولتاژ ثابت می‌ماند و مقدار میدان الکتریکی از رابطه تجربی مطابق رابطه (9) قابل محاسبه است [14]:

$$E_0 = 3.1 \times 10^6 (1 + \frac{0.308}{\sqrt{r}}) \quad (9)$$

در این رابطه r شعاع الکترود تزریق کننده بر حسب سانتی متر می‌باشد. قانون پیک در تحلیل عددی به طور غیرمستقیم در یافتن مقدار بار الکتریکی قابل استفاده است. در این روش بار الکتریکی بر روی الکترود تزریق کننده حدس زده می‌شود و سپس اندازه میدان الکتریکی بر روی الکترود تزریق کننده محاسبه می‌شود که در صورت تفاوت اندازه میدان الکتریکی محاسبه شده در تحلیل عددی با مقدار پیک (تفاوت بیشتر از 10^6)، حدس دیگری برای بار الکتریکی انتخاب می‌شود. این روند تا زمانی ادامه می‌یابد که اندازه میدان الکتریکی محاسبه شده با مقدار به دست آمده از رابطه پیک تفاوت ناجیز داشته باشد.

6- نتایج

در مطالعه حاضر، به منظور بررسی صحت نتایج ارایه شده و اعتبارسنجی آنها، نتایج تحلیل عددی با نتایج تجربی اوسالا و زبوج [15] مقایسه شده است. آنها به صورت تجربی توزیع میدان الکتریکی و چگالی جریان الکتریکی بر روی یک صفحه تخت را مورد بررسی قرار دادند. هندسه مورد مطالعه آنها به صورت شماتیک در شکل 4 نشان داده شده است. در تحقیق آنها طول کanal $L = 0.6 \text{ m}$ ، شعاع الکترود تزریق کننده $r = 0.2 \text{ mm}$ ، ارتفاع کanal $D = 0.1 \text{ m}$ و فاصله الکترود تزریق کننده تا الکترود جمع کننده (صفحه پایین) متصل به زمین است ($p = 0.05 \text{ m}$) در نظر گرفته شده است. همچنین θ زاویه بین خط عمود بر صفحه پایینی از الکترود تزریق کننده و خط واصل بین الکترود تزریق کننده به مکانی از الکترود جمع کننده می‌باشد.

شکل 4 نمایی از کanal دو بعدی با دو صفحه تخت و موازی [15]

تراکم ناپذیر، لرج، تکفاز و با در نظر گرفتن نیروی حجمی حاصل از اعمال میدان الکتریکی مطابق معادلات (6)، (7) و (8) می‌باشد [13]:

$$\nabla \cdot u = 0 \quad (6)$$

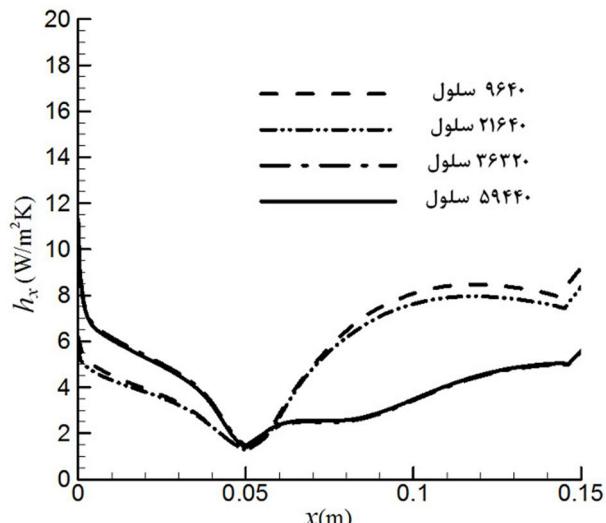
$$\rho(u \cdot \nabla) u = -\nabla p + (\mu + \mu_t) \nabla^2 u + f_e \quad (7)$$

$$\frac{\mu_t}{\rho} = \frac{C_\mu K^2}{\varepsilon} \quad (8)$$

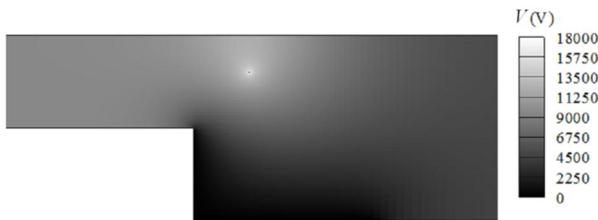
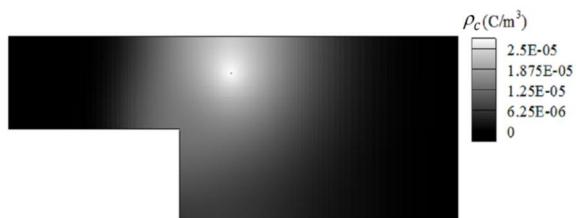
حل عددی معادلات (6) تا (8) با استفاده از کد فلوبت، براساس حجم محدود و توسط حل کننده بر پایه فشار صورت گرفته و تقریب مرتبه ترم فشار و سایر ترم‌های معادلات به ترتیب روش استاندارد و تقریب مرتبه دوم و همچنین برای حل توازن میدان فشار و سرعت، از الگوریتم سیمپل استفاده شده است. معادلات میدان الکتریکی به صورت ناپایا و معادلات سیال به صورت پایا حل شده‌اند. به منظور تشخیص همگرایی حل، معیار کاهش باقیمانده‌های تراز شده 10^{-8} می‌باشد. علاوه بر آن کاهش خالص شار جرمی به میزان کمتر از 0.2% شار کل و رصد کردن تغییرات کمیت‌های مهم جریان در نواحی حساس لحظه شده‌اند. کلیه محاسبات با استفاده از پردازشگر Intel core i7 4 GHz به صورت پردازش موازی انجام شده و زمان محاسباتی حدود 4-6 ساعت برای هر حل بوده که متناسب با شرایط حل متغیر است. به منظور یافتن جواب‌های مستقل از شبکه محاسباتی، ضریب انتقال حرارت موضعی روی پله پسرو در تعداد شبکه‌های مختلف در شکل 3 نشان داده شده است. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، شبکه دارای 36320 سلول از دقت خوبی برای حل عددی برخوردار می‌باشد و با افزایش تعداد سلول‌ها تغییری در نتایج بوجود نمی‌آید. همچنین استقلال شبکه برای دیگر شرایط نیز مورد بررسی قرار گرفته است.

5- خواص ترموفیزیکی و شرایط مرزی

هوا به عنوان سیال عامل و به صورت تراکم ناپذیر با خواص ترموفیزیکی ثابت فرض شده است. جریان در ورودی کanal، با سرعت پکنواخت در نظر گرفته شده است. مرز خروجی دامنه محاسباتی دارای شرط مرزی فشار خروجی می‌باشد. همچنین شرط عدم لغزش بر روی دیواره‌ها و سطح الکترود تزریق کننده در نظر گرفته شده است. شرایط مرزی پتانسیل الکتریکی و چگالی بار الکتریکی نیز در کل دامنه محاسباتی در جدول 1 نشان داده شده است.

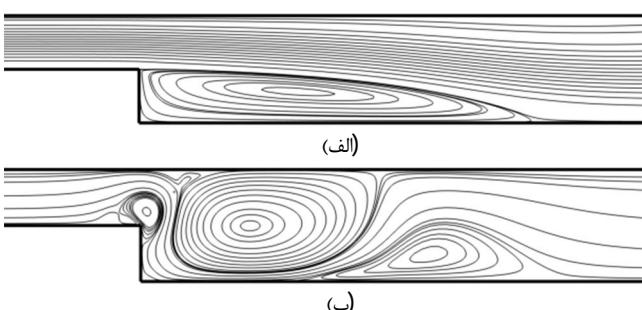

شکل 3 بررسی استقلال شبکه در $\alpha = 45^\circ$, $V = 18 \text{ kV}$, $Re = 770$

شکل 7 توزیع پتانسیل الکتریکی $V=18 \text{ kV}$, $\alpha = 45^\circ$ شکل 8 توزیع چگالی بار الکتریکی $V=18 \text{ kV}$, $\alpha = 45^\circ$

6-2- تاثیر میدان الکتریکی بر میدان جریان
به منظور بررسی تاثیر پدیده EHD بر میدان جریان، خطوط جریان در دو حالت در شکل 9 نشان داده شده است. همان‌گونه که در شکل 9(الف) به وضوح مشاهده می‌شود، بدون حضور میدان الکتریکی به دلیل جدایش جریان، گردابهای نسبتاً حجمی در منطقه انبساط یافته تشکیل می‌شود. در شکل 9(ب) با اعمال میدان الکتریکی به الکترود تزریق‌کننده، گردابهای ایجاد شده حاصل از جریان ثانویه باعث برهم زدن جریان در منطقه انبساط ناگهانی می‌شوند. البته به منظور تعیین تاثیر این پدیده بر انتقال حرارت نیاز به بررسی ضریب انتقال حرارت در دو حالت می‌باشد.

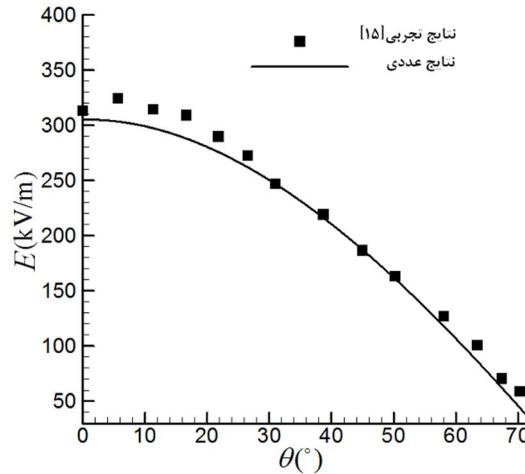
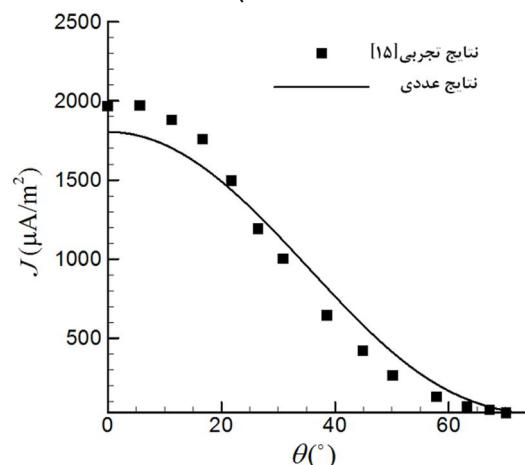
6-3- تاثیر میدان الکتریکی بر میدان دما
ایجاد یک میدان الکتریکی قوی در محیط سیال و در نتیجه برهم زدن الگوی جریان سیال، باعث تغییر در الگوی حرارتی نیز می‌شود. در شکل 10 خطوط هم‌دما بدون حضور میدان الکتریکی و در حضور میدان الکتریکی نشان داده است. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، بدون حضور میدان الکتریکی، خطوط دما تقریباً به صورت منظم در اطراف پله ایجاد شده‌اند ولی در حضور میدان الکتریکی این خطوط دما به دلیل بهم ریختگی جریان اطراف پله تحت تاثیر قرار گرفته است و سیال با دمای پایین به سمت صفحه تحت شار حرارتی منحرف شده است.

شکل 9 خطوط جریان روی یک پله پسرو ($\alpha = 45^\circ$, $Re=530$)(الف) $V=0 \text{ kV}$ (ب) $V=18 \text{ kV}$

برای اعتبارسنجی داده‌های پارامترهای الکتریکی، نتایج عددی چگالی جریان الکتریکی و میدان الکتریکی در صفحه متصل به زمین، با داده‌های تجربی در شکل‌های 5 و 6 مقایسه شده است. همان‌گونه که مشاهده می‌شود نتایج تحلیل عددی تحقیق حاضر تطبیق مطلوبی با نتایج تجربی دارد.

6-1- نتایج تحلیل میدان الکتریکی

به منظور بررسی میدان الکتریکی حاصل از اعمال ولتاژ بالای الکتریکی به الکترود تزریق‌کننده، توزیع پتانسیل و چگالی بار الکتریکی در شکل‌های 7 و 8 نشان داده شده است. همان‌گونه که مشخص است، پتانسیل الکتریکی در نزدیکی الکترود تزریق‌کننده دارای مقدار بیشینه می‌باشد و با نزدیک شدن به سطح الکترود جمع‌کننده از مقدار آن کاسته می‌شود. از طرفی دیگر مقدار چگالی بار الکتریکی نیز بر روی الکترود تزریق‌کننده برابر $0/000025 \text{ C/m}^3$ می‌باشد و با فاصله گرفتن از سطح الکترود تزریق‌کننده، چگالی بار الکتریکی کاهش می‌یابد. بنابراین، نیروی کولمب حاصل از اعمال میدان الکتریکی در مجاورت الکترود تزریق‌کننده بیشتر است و انتظار می‌رود جریان ثانویه تولیدی در اثر یونیزاسیون سیال دی الکتریک در زیر الکترود تزریق‌کننده دارای قدرت بیشتری باشد. در نتیجه مکان قرارگیری الکترود تزریق‌کننده و ولتاژ اعمالی آن می‌تواند در ایجاد گردابه و افزایش ضریب انتقال حرارت نقش مهمی را ایفا نماید.

شکل 5 مقایسه توزیع میدان الکتریکی حاصل از تحلیل عددی و نتایج تجربی ($V = 18 \text{ kV}$)شکل 6 مقایسه توزیع چگالی جریان الکتریکی حاصل از تحلیل عددی و نتایج تجربی ($V = 18 \text{ kV}$)

جدول 2 ضریب انتقال حرارت متوسط در شعاع‌های مختلف

$(\alpha = 45^\circ, V=18 \text{ kV}, Re = 770)$			
$r=0/35 \text{ mm}$	$r=0/275 \text{ mm}$	$r=0/2 \text{ mm}$	
1/53	3/06	3/48	$\bar{h}$

ضریب انتقال حرارت متوسط افزایش می‌یابد. این نتیجه به دلیل آن است که با کاهش شعاع الکترود تزریق‌کننده در ولتاژ ثابت، بار الکتریکی الکترود تزریق‌کننده و در نتیجه نیروی کولمب ایجاد شده نسبت به شعاع‌های بزرگ‌تر افزایش می‌یابد. بنابراین در شعاع‌های کوچک‌تر پدیده الکتروهیدرودینامیک به طور موثرتری بر انتقال حرارت تاثیر می‌گذارد.

برای ارزیابی تاثیر پدیده الکتروهیدرودینامیک بر انتقال حرارت از سطح، ضریب انتقال حرارت موضعی و متوسط به ترتیب مطابق روابط (10) و (11) محاسبه می‌شوند:

$$h_x = \frac{q''}{T_s - T_0} \quad (10)$$

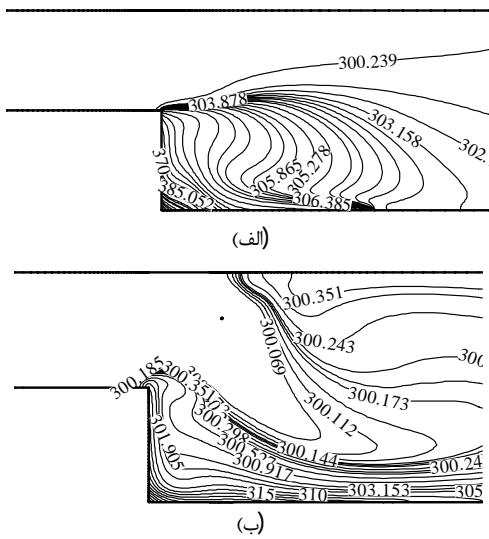
$$\bar{h} = \frac{1}{L} \int_0^L h_x dx \quad (11)$$

5-6- تاثیر عدد رینولدز

یکی دیگر از پارامترهای موثر بر پدیده الکتروهیدرودینامیک در جریان‌های جابجایی احباری، عدد رینولدز جریان می‌باشد. شکل 12 جریان ثانویه تولید شده روی یک پله پسرو تحت تاثیر ولتاژ 18 kV را در رینولدزهای مختلف نشان می‌دهد. همان‌گونه که در این شکل مشخص شده است، در رینولدزهای پایین‌تر یعنی مدامی که مومنت جریان ورودی کمتر است، تاثیر ولتاژ اعمالی بر سیال و انحراف آن بیشتر می‌باشد. به عبارتی دیگر، انحراف سیال در رینولدزهای پایین‌تر به سمت صفحه متصل به زمین باعث تولید گردابهای قوی‌تر و حجمی‌تر در زیر الکترود تزریق‌کننده می‌شود. در نتیجه به نظر می‌رسد که پدیده الکتروهیدرودینامیک در شرایطی که مومنت جریان ورودی کمتر باشد موثرتر واقع می‌شود و با افزایش مومنت از قدرت و حجم گردابه تولید شده کاسته می‌شود. همچنین در رینولدزهای پایین گردابهای کوچک در نقطه جدایش و گردابهای بزرگ در منطقه انبساط یافته شکل می‌گیرد. همان‌گونه که مشاهده می‌شود ایجاد گردابه کوچک در نقطه جدایش باعث تقویت گردابه بزرگ می‌شود. همچنین گردابه کوچک در نقطه جدایش باعث لازم در تخریب لایه مرزی حرارتی، نقش موثری در کاهش دمای دیواره ایفا می‌کند.

6- تاثیر میدان الکتریکی بر ضریب انتقال حرارت

در شکل 13 ضریب انتقال حرارت موضعی در منطقه تحت شار حرارتی ثابت، نشان داده شده است. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، بدون اعمال میدان الکتریکی از لبه پله ضریب انتقال حرارت کاهش می‌یابد و تا گوش پله این روند ادامه دارد. اما پس از این نقطه به دلیل تشکیل منطقه بازگردشی و چرخش سیال، ضریب انتقال حرارت افزایش می‌یابد. بنابراین کمینه ضریب انتقال حرارت در گوشه (شروع انبساط ناگهانی) پله رخ داده است. این کمینه ضریب انتقال حرارت به دلیل ایجاد منطقه گردابهای سرعت پایین ایجاد می‌شود. با اعمال میدان الکتریکی نیروی خارجی به جریان سیال وارد شده، در نتیجه الگوی جریان تغییر و ضریب انتقال حرارت به شدت تحت تاثیر باد کرونا قرار گرفته و افزایش می‌یابد. شایان ذکر است علاوه بر بهم‌زدن الگوی

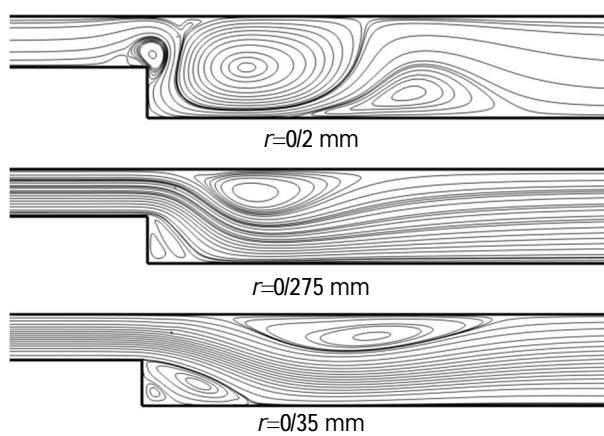

شکل 10 خطوط هم دما ($\alpha = 45^\circ, V=18 \text{ kV}$)
الف) $r=0/35 \text{ mm}$ ب) $r=0/275 \text{ mm}$

6-4- تاثیر شعاع الکترود تزریق‌کننده بر جریان سیال و ضریب انتقال حرارت

عوامل متعددی می‌تواند بر جریان ثانویه ایجاد شده توسط اعمال ولتاژ به سیال موثر باشد. بنابراین بررسی تاثیر این عوامل از اهمیت بالایی برخوردار می‌باشد. یکی از عوامل تاثیرگذار شعاع الکترود تزریق‌کننده می‌باشد. در شکل 11 تاثیر شعاع الکترود تزریق‌کننده بر جریان سیال نشان داده شده است. همان‌گونه که در این شکل مشاهده می‌شود، با افزایش شعاع الکترود تزریق‌کننده و به دلیل کاهش تعداد یون‌های ایجاد شده در سیال، از قدرت جریان ثانویه کاسته می‌شود.

با توجه به اینکه شعاع الکترود تزریق‌کننده پارامتر موثری بر نحوه شکل‌گیری جریان ثانویه می‌باشد، لازم است تاثیر آن بر انتقال حرارت نیز بررسی شود. همان‌گونه که ذکر شده است در شعاع‌های کوچک‌تر، سیال داخل کاتال بیشتر تحت تاثیر میدان الکتریکی قرار می‌گیرد و بنابراین انتظار می‌رود که انتقال حرارت نیز بیشتر شود. در جدول 2 ضریب انتقال حرارت متوسط ناحیه تحت شار حرارتی در شعاع‌های مختلف الکترود تزریق‌کننده گزارش شده است. نتایج نشان می‌دهد که با کاهش شعاع الکترود تزریق‌کننده،

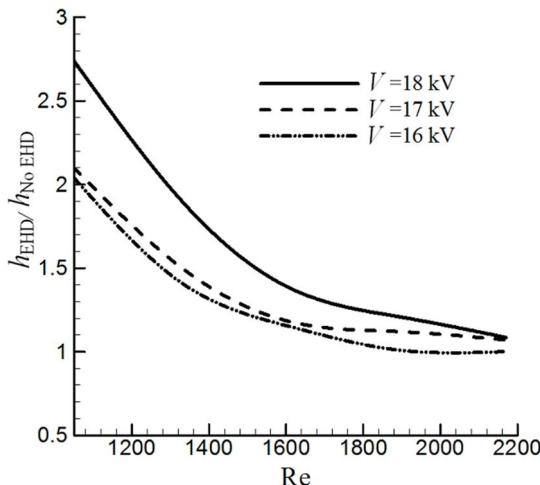

شکل 11 خطوط جریان در شعاع‌های مختلف الکترود تزریق‌کننده
($\alpha = 45^\circ, V = 18 \text{ kV}, Re = 530$)

محیط افزایش می‌یابد. با افزایش چگالی بار الکتریکی، مقدار نیروی الکتریکی افزایش می‌یابد. این افزایش نیروی الکتریکی منجر به برهم زدن بیشتر جریان سیال و در نتیجه افزایش ضریب انتقال حرارت می‌شود. در شکل 14 تاثیر ولتاژ الکتریکی بر ضریب انتقالی حرارت در رینولزهای مختلف نشان داده شده است. همان‌گونه که در شکل مشخص است، با افزایش عدد رینولدز به نظر می‌رسد که جریان ثانویه کرونا از قدرت لازم برای انحراف جریان سیال برخوردار نمی‌باشد و توانایی مقابله با مومنتم جریان ورودی را ندارد و در نتیجه تولید گردابهای ضعیفتر، منجر به کاهش انتقال حرارت در رینولزهای کمتر می‌شود. بنابراین با افزایش رینولدز جریان ورودی باید از ولتاژ الکتریکی بالاتری استفاده شود تا ضریب انتقال حرارت افزایش یابد.

7- تاثیر مکان قرارگیری الکترود تزریق کننده بر ضریب انتقال حرارت

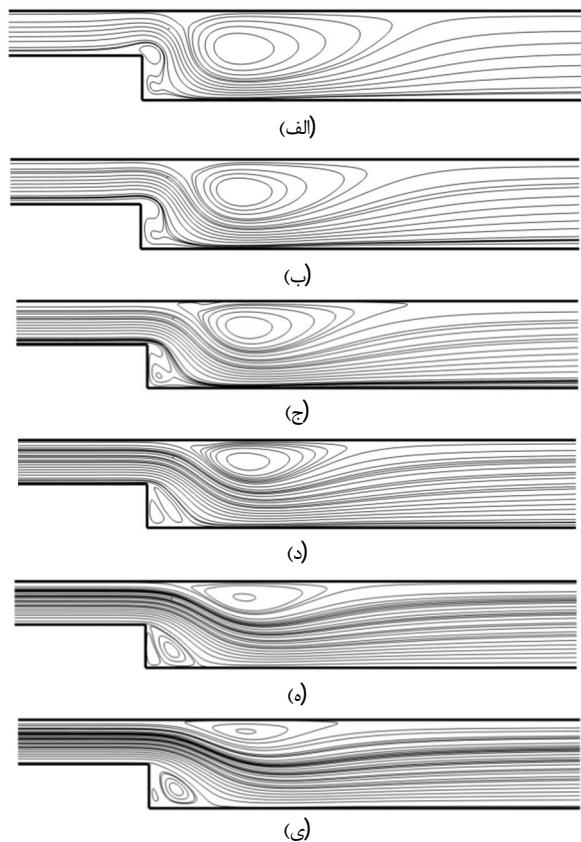
در قسمت‌های قبلی تاثیر پارامترهایی همچون شعاع الکترود تزریق کننده، عدد رینولدز جریان و ولتاژ اعمالی مورد مطالعه قرار گرفته است. اما به منظور بررسی تاثیر مکان قرارگیری الکترود تزریق کننده بر ضریب انتقال حرارت روی پله موردنظر، ضریب انتقال حرارت موضعی در مکان‌های مختلف در ولتاژ ثابت 18 kV و رینولدز 770 در شکل 15 نشان داده شده است. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، ضریب انتقال حرارت به مکان قرارگیری الکترود تزریق کننده وابسته است و با کاهش زاویه مورد نظر میزان ضریب انتقال حرارت افزایش می‌یابد. به منظور ارزیابی بیشتر، ضریب انتقال حرارت متوسط در ناحیه تحت شرایط حرارتی در جدول 3 نشان داده شده است. نتایج نشان می‌دهد که با کاهش زاویه مکان قرارگیری الکترود تزریق کننده، ضریب انتقال حرارت متوسط افزایش می‌یابد. این نتیجه به دلیل آن است که با کاهش زاویه قرارگیری الکترود تزریق کننده در ولتاژ و عدد رینولدز ثابت، میزان بهم ریختگی جریان سیال افزایش می‌یابد و در نتیجه لایه مرزی حرارتی بیشتر تحت تاثیر قرار می‌گیرد.

شکل 14 نسبت افزایش ضریب انتقال حرارت در رینولدز و ولتاژهای مختلف.
 $\alpha = 45^\circ$

جدول 3 ضریب انتقال حرارت متوسط در حالت‌های مختلف
($V=18\text{ kV}$, $Re=770$)

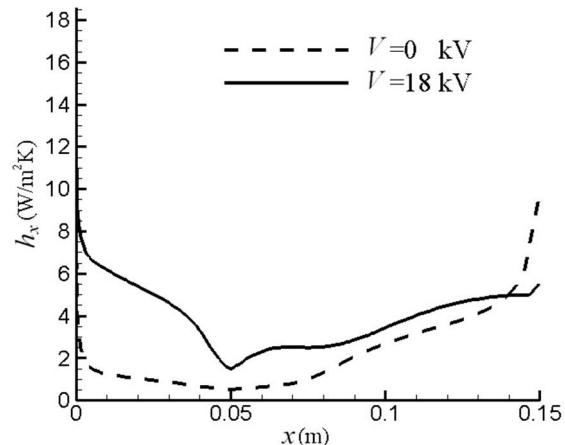
$\alpha = 45^\circ$	$\alpha = 22.5^\circ$	$\alpha = 0^\circ$	$\bar{h}$
3/48	4/93	6/32	$\bar{h}$

شکل 12 تاثیر عدد رینولدز بر جریان سیال ($\alpha = 45^\circ$, $V=18\text{ kV}$ (الف)، $Re=770$ (ب)، $Re=1890$ (ج)، $Re=1610$ (د)، $Re=1050$ (ی))

جریان توسط نیروی خارجی اعمالی، میدان الکتریکی باعث انحراف بیشتر سیال خنک جریان اصلی کاتال به سمت دیواره گرم می‌شود که این امر تاثیر سزاگی در کاهش دمای دیواره‌ها دارد.

7- تاثیر ولتاژ اعمالی بر ضریب انتقال حرارت
ولتاژ الکتریکی اعمالی به سیال یکی دیگر از پارامترهای موثر در پدیده الکتروهیدرودینامیک می‌باشد. زیرا با تغییر در ولتاژ الکتریکی، چگالی بار الکتریکی در محیط تغییر می‌یابد. بنابراین با افزایش ولتاژ الکتریکی، مولکول‌های بیشتری از هوا یونیزه شده و در نتیجه چگالی بار الکتریکی در

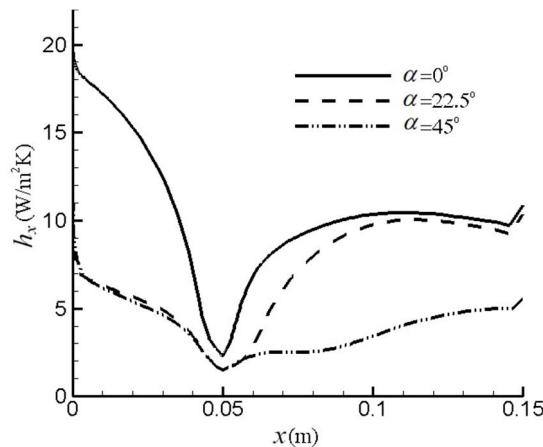

شکل 13 ضریب انتقال حرارت موضعی ($\alpha = 45^\circ$, $Re=770$)

چگالی جریان الکتریکی (Am^{-2})	J
انرژی جنبشی آشفتگی (m^2s^{-2})	k
متغیر عمود بر سطح	n
شار حرارتی (Wm^{-2})	q
شعاع الکترود تزریق کننده (cm)	r
عدد رینولدز	Re
(K) دما	T
(V) ولتاژ	V
علایم یونانی	
یون پذیری ($\text{m}^2\text{v}^{-1}\text{s}^{-1}$)	β
ضریب گذردگی الکتریکی (Fm^{-1})	ϵ
چگالی بار الکتریکی (Cm^{-3})	ρ_c
لزجت دینامیکی ($\text{kgm}^{-1}\text{s}^{-1}$)	μ
زیرنویس ها	
سطح	S
مرجع	0

- 10 - مراجع

- [1] Nie, J.H., Armaly, B.F., Three-dimensional convective flow adjacent to backward-facing step-effects of step height , *International Journal of Heat and Mass Transfer* , Vol. 45, pp. 2431-2438, 2002.
- [2] Armaly, B.F., Li, A., and Nie, J.H., Measurements in three-dimensional laminar separated flow, *International Journal of Heat and Mass Transfer*, Vol. 46, No. 9, pp. 3573-3582, 2003.
- [3] Erтурک, E., Numerical solutions of 2-D steady incompressible flow over a backward-facing step, *Computers & Fluids*, Vol. 35, pp. 633-655, 2008.
- [4] Abu-Nada, E., Investigation of entropy generation over a backward facing step under bleeding conditions, *Energy Conversion and Management*, Vol. 49, pp. 3237-3242, 2008.
- [5] Bergles, A. E., Nirmalan, V., Junkhan, J. H., and Webb, R. L., Bibliography of augmentation of convective heat and mass transfer, part 2, Report HTL-31, ISU-ERI-Ames-84221, *Heat Transfer Laboratory*, Iowa State University, Ames, IA, 1983.
- [6] Bergles, A. E., Jensen, M. K., Somerscales, E. F. C., and Manglik, R. M., Literature review of heat transfer enhancement technology for heat exchanges in gas-fired applications, Report GRI 91-0146, *Gas Research Institute*, Chicago, 1991.
- [7] Bergles, A. E., Jensen, M. K., and Shome, B., 1995, Bibliography on enhancement of convective heat and mass transfer, Report HTL-23, *Heat transfer laboratory*, Rensselaer Polytechnic Institute, Troy, NY, 1995.
- [8] M. M. Ohadi, N. Sharaf, D. A. Nelson, Electrohydrodynamic enhancement of heat transfer in a shell-and-tube heat exchanger, *Journal of Experimental Heat Transfer*, Vol. 4, No. 1, pp. 19-39, 1991.
- [9] N. Kasayapanand, T. Kiatsiriroat, EHD enhanced heat transfer in wavy channel, *International Communications in Heat and Mass Transfer*, Vol. 32, pp. 809-821, 2005.
- [10] S. A. O. Ahmedou, M. Havet, Analysis of the EHD enhancement of heat transfer in a flat duct, *IEEE Transactions on Dielectrics and Electrical Insulation*, Vol. 16, pp. 489-494, 2009.
- [11] A. Alamgholilou, E. Esmaeilzadeh, Experimental investigation on hydrodynamics and heat transfer of fluid flow into channel for cooling of rectangular ribs by passive and EHD active enhancement methods, *Experimental Thermal and Fluid Science*, Vol. 38, pp. 61-73, 2012.
- [12] H. M. Deylami, N. Amanifard, F. Dolati, R. Kouhikamali, K. Mostajiri, Numerical investigation of using various electrode arrangements for amplifying the EHD enhanced heat transfer in a smooth channel, *Journal of Electrostatics*, Vol. 71, pp. 656-665, 2013.
- [13] FLUENT 6.3 user's guide, Fluent Inc., Lebanon, NH, (2006).
- [14] S. S. Hoseininezhad, N. Amanifard, H. M. Deylami, F. Dolati, Numerical study of flow characteristics around a NACA 4412 asymmetric airfoil under the influence of electric field, *Modares Mechanical Engineering*, Vol. 14, No. 5, pp. 147-154, 2014. (In Persian)
- [15] N. Oussalah, Y. Zebboudj, Finite-element analysis of positive and negative corona discharge in wire-to-plane system, *The European Physical Journal Applied Physics*, Vol. 34, pp. 215-223, 2006.

شکل 15 ضریب انتقال حرارت موضعی در حالت های مختلف ($V=18 \text{ kV}$, $Re=770$)

- 8 - جمع بندی

در تحقیق حاضر مشخصه های جریان و انتقال حرارت تحت تأثیر محرك الکتروهیدرودینامیکی به صورت عددی مورد مطالعه قرار گرفته است. هدف اصلی بررسی تأثیر روش EHD بر میدان جریان و همچنین بررسی تأثیر پارامترهای مختلف آن بر ضریب انتقال حرارت می باشد. نتایج بدست آمده به صورت زیر می باشد:

- نتایج نشان می دهد که با کاهش شعاع الکترود تزریق کننده، ضریب انتقال حرارت متوسط افزایش می یابد. این نتیجه به دلیل آن است که با کاهش شعاع الکترود تزریق کننده در ولتاژ ثابت، بار الکتریکی الکترود تزریق کننده و در نتیجه نیروی کولمب ایجاد شده نسبت به شعاع های بزرگتر افزایش می یابد.
- با افزایش عدد رینولدز، جریان ثانویه کرونا از قدرت لازم برای انحراف جریان سیال برخوردار نمی باشد و توانایی مقابله با مومنتم جریان ورودی را ندارد و در نتیجه تولید گردابه های ضعیفتر منجر به کاهش انتقال حرارت نسبت به رینولدز های کمتر می شود.
- اگر ولتاژ اعمالی بر الکترود تزریق کننده افزایش یابد، جریان کرونای حاصل از آن نیز افزایش می یابد و در اثر جریان کرونای بیشتر، نیروی ایجاد شده از طرف میدان الکتریکی بر هوا بیشتر می شود. بنابراین نیرو ضمن برهم زدن بیشتر لایه مرزی حرارتی و هیدرودینامیکی، موجب افزایش ضریب انتقال حرارت می گردد.
- تغییر در مکان قرار گیری الکترود تزریق کننده باعث تغییر در ضریب انتقال حرارت می شود. نتایج نشان می دهد که با کاهش زاویه قرار گیری میزان ضریب انتقال حرارت افزایش می یابد.

- 9 - فهرست علامت

قطر هیدرولیکی (m)	D_h
میدان الکتریکی (Vm^{-1})	E
نیروی الکتروهیدرودینامیکی (Vm^{-3})	f_e
ضریب انتقال حرارت جابجا (Wm ⁻² K ⁻¹)	h
ارتفاع کanal (m)	H